

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

Overmanova predloga v senatu.

OVERMAN KRITIZIRAL SENATORJE, NASPROTNIKE PREDLOGE.

Predloga se ni rešena definitivno.

Washington, D. C. — Senator Overman iz Severne Karoline je objavil v tiskovni zagovorni predlogi, ki pooblašča predsednika, da reorganizira po potrebi vse vloge in vse vloge na delovanje vojne.

Senator je rekel, da vlada konfuzije v nekaterih departementih, kar dokazuje, da je reorganizacija potrebna.

Senatorji pravijo, da se ne morejo rešiti, je rekel senator Overman. "Zdaj pa pride predsednik in zaupa kongresu, pa mu nateje dati, kar vpraša."

Senator Overman je očiglasno, kar je imenoval "vezanje rok" predsednika. Kritiziral je senatorje, ki so predlagali posebne dodatne predloge za omejitev gotovinskih birojev. Rekel je, da je tako potetje falšivo za predsednika in ljudstvo.

Senator Cummins iz Iowe je sešel senatorju Overmanu v besedo in dejal, da se senator moti, če misli, da vojna konča z neuspehom, ako ne bo vsa vojna oblast izročena predsedniku. Senator Knott iz Pennsylvanije je rekel, da ima predsednik že zdaj oblast, da z odlokom na vojno lahko stori, kar je potrebno za uspeh vojne.

Overmanova predloga je bila ukinjena z dnevnega reda, da je prišla na vrsto predloga za tretjo posojilo svobode, da pride na dnevni red prihodnji dan.

McADOO ODPRAVE NEPO- TREBNE PLAČE.

Washington, D. C. — Železniški ministar McAdoo je izdal odredbo za definitivno proučevanje železniških stroškov, da lahko odpravi nepotrebne plače višjih železniških uradnikov, ki ne opravljajo službe, vseeno pa vlečejo visoke plače; drugi pa opravljajo delo, ki je nepotrebno za železniški ob- st.

V splošnem pravi, da je treba odpraviti ali pa znižati plače:

1. Za finančno in korporacijsko delo, ki ni v zvezi z železniškim obratom, na pr. plače predsedni- kov, ravnateljev in eksekutivnih odborov.
2. Za delo, v katerega je kom- panija postavna zapletena, pa ga ne vodi vlada.
3. Za delo, ki je bilo potrebno na železnice pod konkurenčnim si- stemom, je pa nepotrebno po sedaj-šnjem sistemu. Na pr. delo, ki je bilo potrebno z obratom, da se dobe- rila, ne daje pa pomoči in in- formacij ljudstvu.
4. Pri uradnikih, ki ne opravljajo več železniške službe, vseeno pa dobivajo plačo.
5. Pri advokatih, katerih delo ni potrebno za železniški ob- st, ampak imajo opraviti le s korporacijskim delom.

Ko je železniški ravnatelj McAdoo razposlal te instrukcije, je dejal, da bo treba napraviti zelo malo študije, da se dožene, kate- roje plače je treba odpraviti.

ROKILEC JE IZVRŠIL SAMO- MOR.

Evansville, Ind. — 25-letni Fred Meyer, ki je ustrelil svojo ta- to s lovsko puško, je ustrelil sa- mo sebe, ko ga je policija obko- njala na domu njegovega zeta Jo- sefa Barboja.

Meyer je ustrelil svojo ta- to, ko se je vmešala v prepir, ki ga je imel s svojo ženo.

PRODUKCIJA KOKA V CON- NELLVILLE SE JE ZNI- ZALA.

Connellville, Pa. — V prvem četrtletju se je produk- cija koke v primeri s produkcijo leta 1917 znižala za 662.774 ton. To je seveda kriva največ hu- manih.

Danes prične kam- panja za tretje po- sojilo svobode.

PREDSEDNIK GOVORI V BAL- TIMORU.

Kampanja bo trajala štiri tedne.

Washington, D. C. — Danes prične kampanja za tretje posojilo svobode. Predsednik Wilson odpre kampanjo v Baltimoru, drugi višji državni uradniki bodo pa govorili v drugih večjih mestih.

Zadolžnice tretjega posojila po- stanejo zrele v desetih letih dne 15. septembra 1928, in bodo morale obresti od 9. maja 1918. Obresti bodo izplačane vsako leto dne 15. septembra in 15. marca.

Kampanja za tretje posojilo svobode bo trajala štiri tedne, pri- čne danes i konča dne 4. maja 1918. Pet dni po kampanji že izi- de precej natančno poročilo, koliko posojila je bilo podpisane.

Zadolžnice lahko plača vsakdo pred 4. majem, toda tisti, ki so podpisali zadolžnice za več kot \$10.000, jih ne bodo prejeli pred 9. majem.

Prve zadolžnice bodo tiskane in popolnoma izdelane pol dne ka- sneje, ko je izdaja za tretje vojno posojilo postala zakonita.

19.000.000 zadolžnic je že tiska- nih, toda na njih manjka še tisk, koliko bodo nosile obresti in ke- daj postanejo zrele.

Danes je leto dni, odkar je bilo proglašeno vojno stanje med Zdr. državami in Nemčijo. Kampanja za tretje posojilo svobode prične na zgodovinski dan.

Minilo je leto, odkar so Združe- ne države izjavile, da vstopijo v svetovno vojno, da pače avtokra- tija in zmaga demokracije. Zdru- žene države so šle v vojno za pra- vičo in svobodo vseh podjarmlje- nih in tlačanih narodov. Predsed- nik Wilson je večkrat javno izja- vil, da se ne sme nobenemu narodu veljati vlade, ki je ne mara.

Slovenski narod je sit avstrijs- ke vlade, sit je Habsburžanom, in Združene države se bojujejo to- rej tudi za svobodo Slovencev kot drugih podjarmljenih narodov.

Slovenci, ki žive v Ameriki in ne morejo iz katerikoli vzroka z ameriško armado na bojišče, po- kažejo najboljšo, da se strinjajo z vojnimi cilji Združenih držav, da sežejo po zadolžnicah tretjega posojila svobode.

Slovenska narodna podpora- na jednota je kupila za \$70.000 ob- veznice avobode do sedaj in kupila bo še zadolžnice tretjega posojila svobode. Tako naj stori tudi vse druge slovenske podporne organi- zacije, ki so že kupile zadolžnice avobode. Če pa katera slovenska podporna organizacija še ni ku- pila do sedaj zadolžnice svobode, naj nikar ne zamudi sedanje pri- liko, ko je razpisano tretje po- sojilo svobode.

Armado, ki je na bojišču, je tre- ba prehranjevati, oblačiti in oskr- bovati z orožjem in strelivom. Pre- skrbeti je treba mornarico z vsem potrebnim, ladje za prevažanje armade in živeža stanejo denar. Vlada torej potrebuje denar in ta denar mora posoditi ljudstvu, da vojna konča z uspehom za Zdru- žene države in demokracijo vsega sveta.

Slovenci radi pri vsaki priliki naglašamo, da smo za svobodo in demokracijo. Zdaj imamo priliko, da to dokažemo z nakupom in podpisovanjem zadolžnic tretjega posojila svobode, da ne nosimo svobode in demokracije na jeziku, ampak pomagamo z vsemi svojimi močmi, da bodo nemški in habs- burški avtokratje premagani in da zmaga svetovna demokracija.

APEL JE IMEL USPEH.

Washington, D. C. — Poziv El- vilaske uprave, da naj ljudje nikar ne nagromadujejo moke in naj jo obdrže le toliko, kolikor je potre- bujejo, je imel uspeh v Arkan- sazi. Konsumentje in groceristi iz dva in pol milijona funtov moke. Iz okraja Sebastian je bilo vrne- nih 2.350 sodov moke.

Obravnava proti Velike ladije bodo gradili ob Veli- kih jezerih.

IZBRAN POROTNIK JE IZGI- NIL BREZ SLEDI.

Obtoženci tožijo radi slabe jetni- ške hrane.

Chicago, Ill. — Obravnava proti članom I. W. W. je zadržana tretjič, ker je brez sledu izginil A. J. McKee iz Morrisa, Ill., ki sta ga obe strauki sprejeli za porot- nika.

McKee je lekarnar, šef firme McKee & Son. Sodišče mu je do- volilo, da gre domov. Toda McKee se ni vrnil domov in na sodišče ga tudi ni bilo. Za vse je uganika; kam je McKee izginil. Agentje justič- nega departamenta so dobili nalog, da ga iščejo in najdejo.

Zvezni distriktni pravd. Clyne je opozoril sodnika, da obtoženci čitajo "Defense Daily Bulletin", ki ga izdaja "Defense News Ser- vice" na 1001 W. Madison ulici. List slika obtožence kot mučenike za delavstvo.

Sodnik Landis je dejal, da je prihodnje ne smejo prinašati lista v sodniško dvorano, če ga pa že- le obtoženci čitati v ječi, to lahko stori.

"Nisem vedel, da se kaj takega godi", je rekel zagovornik Van- dervier. "To je storil nekdo naših dobrih prijateljev."

Obtoženci so izročili sodniku po- ticojio, v kateri naglašajo, da je ra- zne bolezni med obtoženci, ki zadr- žujejo obravnavo, povzročila sta- ba hrana v okrajni ječi. Principali so sabo tudi kruh in kavo, da ka- žejo, kaj živjajo v okrajni ječi.

Peticijo je izročil Ted Fraser, ki je bil na delu kot organizator za I. W. W. v West Virginiji in Mi- nesoti.

Jetničarji Will T. Davison je zagovarjal zvezni distriktni pravd- nik Clyne. Dejaj, da ga je jetni- čar informiral, da ravna izredno dobro z obtoženci v ječi in da ni- so odvisni od navadne jetniške hrane.

Clyne je dejal, da jih prijatelji zakladajo z raznimi živili. Poki- ljajo jim oranže in drugo ovčje.

Obtoženci imajo veliko zaupa- nje v pravičnost sodnika Landisa, ker jim je dovolil zvečiti tobak in se je opoldne sam prepričal, kak- šen je njihov obed.

LINČANJE V JUŽNEM ILL. NOISU.

Collinsville, Ill. — Robert P. Praegerja, o katerem trdijo, da je sin nemških starihov, je drhal, bro- ječa 350 glav, obesila na drevo tri mljce od tukaj.

Drhal je potegnila Praegerja iz kleti v mestni hiši, kjer se je skril, ga vlekla iz mesta in ga linčala. Govorica se širi, da je govoril ne- lojalno na shodu rudarjev v Ma- ryvillu, Ill.

Policija je storila svoje, da ga reši iz rok linčarjev. Dvakrat je razgnala drhal.

Frost, pomočnik policijski kapi- tan, pravi: "Ne verjamem, da je Praeger govoril neolojalne besede. Nikakor nisem mogel izvedeti, da je take besede rabil v Collins- villu."

"Bili so delavski nemiri v Ma- ryvillu, rudarskem mestu, in jaz mislim, da je bil Praeger v zvezi z unijo."

NELSON MORRIS OSTANE V PRVEM RAZREDU.

Chicago, Ill. — Nelson Morris, predsednik ravnateljskega odbo- ra veleposredniške tvrdke Morris and Co. ostane v prvem A nabor- nem razredu. Tako je odločila prizivna naborna komisija v nje- govem distriktu.

Morris je na vprašalni poli pro- sil za oprostitve od vojaške služ- be, češ, da je potreben v zelo va- žni industriji. Pred nekaj dnevi je naznanil, da vstopi v vladno služ- bo za en dolar letne plače.

Naborna komisija pravi, da je jasno dokazano, da Morris ni po- treben v važno industrijo, ker je sprejel službo v Washingtonu za en dolar letne plače.

Velike ladije bodo gradili ob Veli- kih jezerih.

OVIRO DELA LE WELLANDOV PREKOP.

Inženirji izdelali načrt za odstra- nitev te ovire.

Washington, D. C. — Zvezni ladijski odbor naznanja, da se ba- vi s predlogom, da prične graditi velike ladije s 10.000 tonami mrtve teže v ladjedelnicah ob Velikih je- zerih v Chicagu, Detroitu, Dulu- thu, Clevelandu.

Zdaj so oddana dela za gradnjo ladij s 5.500 tonami mrtve teže in eno ladijo, ki odrine 10.000 vo- de. Ladje bodo zgrajene iz jekla in bodo prevažale tovarno blago. Za- ključek je bil storjen, da bodo v bodoče gradili le ladje, ki bodo nosile po 5.000 ton in več. Iz tega sledi, da ne bodo gradili več ladij s 3.500 tonami mrtve teže. Takih ladij zdaj grade 25 odstotkov.

Kriva so vrata zatvornice Wel- landovega kanala, da ne morejo velike ladije v morje. Ko so lani velike ladije spravili iz Velikih je- zer po Wellandovem prekopu v morje, so jih morali prerezati na dvoje in so jih na kanadski strani sopot sestavili. F. A. Eustice, član ladijskega odbora, je izdelal novo metodo, po kateri prerežejo ladijo in jo zopet sestavijo.

Metoda ne obsega le prerezanja ladij, ampak tudi sestavo, ko je na drugi strani vrat, da ostane prehod neoviran. Ladjegradniški inženirji so potrdili načrt, po katerem bo mogoče graditi velike ladije v ladjedelnicah ob Velikih jezerih.

Veliko zaupanje imajo ladje iz železobetona. Oddali so naročila na tri ladije iz železobetona, ki bo- do nosile po 7.500 ton. Zdaj grade tri ladije iz železobetona s 3.500 to- nami. Eno grade v Brunswicku, Ga., drugo v Jacksonvillu, Fla., tretjo pa v ladjedelnici na pacifi- čnem obrežju. Nadalje so naroče- ne še štiri ladije iz železobetona, ki bodo nosile po \$7.500.

Za gradnjo železobetonskih la- dij so se odločili, odkar so pregle- dali železobetonsko ladijo "Faith", ki je bila spuščena v vodo na pa- cifični obali.

POLICIJA IŠČE VREČO S \$86.215.

Chicago, Ill. — Policija išče vre- čo, ki je bila ukradena Adams Ex- press kompaniji in v kateri je bi- lo \$86.215. Tatvina je bila izvrše- na dne 24. februarja, toda iz San Franciscosa je prišlo šele sedaj po- ročilo in navodilo, da naj policija aretira Louisa Becka, bivšega uslu- žbenca ekspresne družbe.

Beck je bil nastavljen pri eks- presni družbi v Pittsburghu. Izgi- nil je z ukradeno vrečo denarja. Policija v San Franciscu trdi, da je Beck priznal tatvino in pobe- nil v Chicagu.

Izpovedal je, da je prebival v hotelu Congress v Chicagu dva dni. Kupil je vozi lilek na North- western železnici. Položil je vrečo na tla, s nekdo je jo pograbil in zbežal z njo. Policija meni, da je denar skril in da upa, da dobi majhno kazen, ker je izpovedal zločin.

DELAVČOVA USODA.

Worthington, Ill. — Na 49-let- nega Levisa M. Blavda je padel šest ton tehtajoč nabiralnik in ga zme- čkal. Pomagal je nakladati stroj za kopanje jarkov, ko se je naen- krat prelomil samotnik pod sil- no težo in nabiralnik je padel na tla.

Z ANTRACITNIM PREMOGOM JE TREBA HRANITI.

Washington, D. C. — Kurivna uprava priporoča industrijalcem, da naj ne rabijo trdega premoga, kjer lahko rabijo mehki premog. Če se industrijalci ne bodo ravnali po tem naročilu, bo premalo tr- dega premoga za kurjavo prihod- njo zimo.

NEMCI PONOVILO OFENZIVO.

Velik hrup — majhen uspeh. — Nem- ci so zasedli dve majhni vasi.

NAPAD PRI ALBERTU ODBIT.

London, 5. apr. — Vojni stan- poroča, da so divljali siloviti boji v četrtke popoldne in pono v noč med rekama Somme in Luce. Nem- ci so se zaletavali z velikimi sila- mi, toda angleške čete so odbile vse napade, izvzemši v enem kra- ju. V okolišju Villers-Bretonneuxa so se Angleži nekoliko umaknili, toda obdržali so imenovano postoj- janko.

Današnje uradno poročilo se glasi:

"Severno od Somme so bili top- niški boji, zlasti ob reki Scarpe in v okoliščju Buquoya. Med rekama Somme in Luce so bili vroči boji popoldne in vvečer do pozne noči. Sovražnik je imel na razpolago veliko število vojaštva in ponav- ljal je napad za napadom, toda ni imel sreče; vsaj njegovi napadi so se izjalovili, razen enega v okoliščju Villers-Bretonneuxa, kjer so se na- še čete umaknile v kratki razda- lji, toda vse so obdržale v svojih rokah."

Nemci so ponovili ofenzivo po treh dneh odmora v četrtke aju- traj na francoski fronti. Napadli so na enajst milj dolgi črti in sidi- se, da je bilo v navalu kakih 150.000 moč; enajst nemških divizij je še spoznanih. Francozi so jih pa sprejeli z viharjem topniškega og- nja, ki jim pripadljali pomene- gromne izgube. Nemci so izvršili takom dneva deset ljutih papa- dov, toda vsi so le dve vasiel, Francozi so obdržali Grivesnes, za katerega so se vrili vroči boji. Obenem so francoske čete izvršile mogočen protinapad med Lacigul- jem in Montdidierom, ki je še v teku.

Francoski vojni urad poroča:

"Bitka se je ponovila s skrajno silovitostjo v okoliščju severno od Montdidiera in se še nadaljuje. Nemci so napadli s pojačanimi si- lami na 15 kilometrov dolgi črti med Amiensom in Royem. Silili so naprej s tako trmo, kakor da so se odločili prodreti skozi našo fronto za vsako ceno. Do zdaj smo potom ujetnikov spoznali enajst nemških divizij v boju. Naše čete so z veliko hrabrostjo branile svo- je postojanke proti napadajoči ma- si; obenem je naša artilerija de- lala velike vrzeli v sovražnih vr- stah. Kljub svojem napadu, ki so ga ponovili desetkrat, so Nem- ci povzročili velikim števili ran in smrti v ozemlju s vasi Maily- Rainval in Marisel. Bliznji hrbi- nad temi vasi so v naših rokah. Sovražnik je s veliko arditostjo napadel Grivesnes, ali pozicija je še zmiraj v naši posesti. Med La- singnijem in Montdidierom se vrši velika topniška bitka. Naše čete so tamkaj vprizorile protina- pad, ki je še vedno v teku."

Iz Berlina so sinoči poročali sle- deče:

"Nemške čete so ponovile na- pad južno od Somme in izvojevale so nove uspehe. V zameno za fran- cosko bombardiranje Laona ima naša artilerija še dva dni Rems pod svojim ognjem."

Nemci soper plačajo krave ce- no.

London, 5. apr. — Hindenbur- gove divizije so plačale visoko ceno za majhne kose ozemlja, ki so ga dobile včeraj in zadnje noč na angleški in francoski fronti. Zaveznikiška artilerija je soper strašno kosila sive kolone sovra- žnika in blatno bojno polje je bilo pokrito z mrti in ranjeni.

General Haig je javil sinoči, da so njegove čete ostavile nekaj tal v okoliščju Hamela na južnem bre- gu reke Somme. Najhujši udarec so Nemci namerili Francozom med Grivesnesom in cesto, ki vo- di iz Roya v Amiens. Nemški ge-

Nemci soper plačajo krave ce- no.

London, 5. apr. — Hindenbur- gove divizije so plačale visoko ceno za majhne kose ozemlja, ki so ga dobile včeraj in zadnje noč na angleški in francoski fronti. Zaveznikiška artilerija je soper strašno kosila sive kolone sovra- žnika in blatno bojno polje je bilo pokrito z mrti in ranjeni.

General Haig je javil sinoči, da so njegove čete ostavile nekaj tal v okoliščju Hamela na južnem bre- gu reke Somme. Najhujši udarec so Nemci namerili Francozom med Grivesnesom in cesto, ki vo- di iz Roya v Amiens. Nemški ge-

Nemci soper plačajo krave ce- no.

London, 5. apr. — Hindenbur- gove divizije so plačale visoko ceno za majhne kose ozemlja, ki so ga dobile včeraj in zadnje noč na angleški in francoski fronti. Zaveznikiška artilerija je soper strašno kosila sive kolone sovra- žnika in blatno bojno polje je bilo pokrito z mrti in ranjeni.

General Haig je javil sinoči, da so njegove čete ostavile nekaj tal v okoliščju Hamela na južnem bre- gu reke Somme. Najhujši udarec so Nemci namerili Francozom med Grivesnesom in cesto, ki vo- di iz Roya v Amiens. Nemški ge-

nerali so tam zapodili v klavnicu enajst divizij moštva s trdnim od- lokom, da prodrejo francosko fronto. Francozi so jih pa spreje- li s silovitim ognjem iz topov in strojnih pušk ter jim popolnoma prekrili račune.

Bojevanje se je začelo tudi na petnajst milj dolgi črti od Somme južno do reke Avre.

Drugi štadij nemške ofenzive je nedvomno naperjen proti Amien- su. Nemci bi radi dosegli to važno postojanko od dveh strani, vahod- ne in južnovzhodne. Drugi cilj Nemcev za Amiensom je Compe- gne, ključ do Parisa, ki je 45 milj od glavnega mesta. Compagna pa ne bodo nikdar dosegli, ako ne vzmamejo prej Amiensa. Nemci so v treh dneh, ko je umrla njihova prva ofenziva, menda abrali aku- paj rezerve, kar so jih največ mo- gli; privlekli so težke topove in zakrpal razcefrane divizije. Po- klicali so tudi maršala Macken- sena na zapadno bojišče. Ne ve se, da li so Nemci izgubili zaupanje v Hindenburga, da ga hočejo name- njati z Mackensonom, ali namere- vajo "panati" nemške vojske s "veliko avazdo" generala Mac- kensena, o katerem trdijo v Nem- čiji, da ni še nikdar izgubil bitke.

Kajzer bi rad na vsak način izli- odločil bitko.

Washington, 5. apr. — Ameriški armadni eksperti so mnenja, da hoda nemško poveljstvo na vsak način izliči bitko na polju Pi- cardya, ki bo odločila vojno. Kaj- zer igra zadnjo karto, pa magari še upravi svojo armado in pre- stoli.

Nemčija je vrgla v boj nove re- zerve in nove topove. To pomeni, da bitke še ne bo konec tako hi- tro. Zavezniki so sicer dobro pri- pravljeni, ali treba bo še velikih irtov, predno se zloži glavna od- porna sila sovražnika.

Wilsonova poslanica vojakom v zakopih.

Ameriška fronta v Franciji, 5. apr. — "The Stars and Stripes", tedenski vojaški list, ki izhaja tu- kaj, je v zadnji številki obeloda- nil sledečo poslanico predsednika Wilsona:

"Izrečite častnikom in vojakom naše armade onkraj morja moje gorke pozdrave ob priliki prve ob- letnice vojne Združenih držav za svobodo in jim sporočite, mi va- ki smo doma, nismo le ponosni na vas njihova dela, s katerimi so se odlikovali doslej, temveč imamo največje zaupanje, da se bodo tu- di v bodoče izkazali kot najboljši korenjaki svobodnih ljudi!"

Američani odbili Nemce pri Ver- dunu.

Ameriška fronta, 5. apr. — A- meriške čete so zavzele nov okolišč, ki se nahaja na skalnatih višinah ob reki Masi. Ta kraj je južno od Verduna, kamor je razločno slika- ti grmenje topov na fronti pri gla- soviti francoski trdnjavi.

Cenzor je dovolil obelodaniti to- vest, ko so Nemci napadli eno a- meriško stražno točko in izvedeli, s kom imajo opraviti. Nemški napad je sledil intenzivnemu bom- bardiranju naših zakopov, ki se vlečejo kakor terase gor in dol po skalnatem slemenu. Padale so so- vražne granate vseh kalibrov, a ko je prenehalo bombardiranje, so prihrumeli Nemci kljub lju- temu protigognju naših topničarjev, toda napadene črte niso prodrli. Edino, kar so dosegli, je bilo, da so odrezali eno stražno točko.

Zapovedujoči častniki so bili povsem zadovoljni s rezultatom boja. Nove ameriške poselje ob- (Dalje na 3. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov na vso, kar ima stik s "Prosveto"

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4635.

Datum v oledanju n. št. (Februarja 22-18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne utriči list.

CERNINOVE POTEZE.

Cernin, avstrijski minister za zunanje zadeve, je zopet raztegnil mirovne tipalnice. To je njegova stara navada, ki se ponavlja, če kajzer doseže majhen ali pa velik uspeh, v kateri je metoda.

Značilno je, da vsaka Cerninova mirovna poteza vsebuje tele misli: "Mi se ne bojujemo za imperialistične in osvojevalne cilje, ravnotako tudi ne Nemčija."

S takimi sladkimi in sirenskimi besedami je prihajal avstrijski grof v javnost, preden je bila sklenjena mirovna pogodba v Brest-Litovsku z Rusijo in preden je bila Rumunska prisiljena podpisati mirovno pogodbo, ki sta jo ji narekovali kajzerjeva Nemčija in črnožolta monarhija.

Po dogodkih, ki so se odigrali po podpisu mirovne pogodbe z Rusijo in Rumunsko, je bilo pričakovati, da avstrijski grof utihne z njegovimi sladkimi izjavami o miru brez aneksij in brez imperialističnih ciljev, kajti dejanja kajzerjeve Nemčije in črnožolte monarhije govorijo odločen jezik, da so njuni cilji osvojevalni in imperialistični. To je bilo pričakovati le tedaj, če bi bili diplomati centralnih sil značajni in pošteni ljudje. Nekoč se je neki državnik izrazil, da so diplomate breznačelnih lumpje in da jim služi jezik, da prikrijejo svoje misli. Takat je državnik najbrž mislil na diplomate centralnih sil, ko je govoril te besede, kajti nemški in avstrijski diplomati niso še nikdar držali besede, če je to hasnilo njih namenom. "Železni" kancelar Bismarck je celo ponaredil emsko depešo, da je lahko napadel nepripravljeno Francijo v letu 1870.

Grof Cernin prihaja ravno iz te diplomatske šole, kar potrjuje njegove besede o miru brez osvajanja in brez imperialističnih ciljev. Avstrijski grof je storil že mnogo obljub, toda izvršil ni nobene. Obljubil je narodom v Avstriji marsikaj, ki se počutijo ravnotako v nji kot jetnik v ječi, splošni še ni nič. Govoril je o miru brez aneksij in imperialističnih ciljev pred avstrijskim parlamentom, avstrijske armade so pa po sklenjenem miru marširale v Rusijo, Rumunski je pa diktiral mir, kakeršnega izšli osvajač od podjarmljenca. Grof Cernin je lagal avstrijskemu parlamentu in vsemu svetu, ko je trdil, da je črnožolta monarhija za mir brez aneksij in imperialističnih ciljev, in lažnjive so tudi njegove sedanje govorance o miru.

Brzjav poroča, da je to splošna sodba v Franciji in da se je tako izrazil tudi francoski ministrski predsednik Clemenceau, ko so ga vprašali, kaj ima pripomniti k trditvi avstrijskega grofa, da je on po posredovalcu vprašal grofa Cernina, če je Avstro-Ogrska pripravljena se pogajati o miru in kakšni so njeni pogoji.

Seveda ne bo grof Cernin zardel sramu, čeprav so mu rekli, da laže. Avstrijski grof je že večkrat slišal to britko resnico in za to vpliva ravno toliko nanj kot na cigana, ki so ga prijeli pri tatvini in mu pravijo, da je tat.

Besedam diplomatov centralnih sil ne more nihče verjeti, dokler ne pokažejo z dejanji, da so govorili resnico. Vsa dejanja kajzerjeve Nemčije in črnožolte monarhije pa dokazujejo do danes, da hoče kajzerjeva Nemčija vsemu svetu diktirati mir. Tak mir pa lahko prepreči le orožje zaveznikov. To se bo zgodilo zanesljivo, ko Amerika razvije svojo moč na bojišču. Takrat mogoče spozna avstrijski grof, da je ravnal neumno, ko je z lažnjivimi besedami v interesu nemškega kajzerja in Habsburžanov varal ves svet. Seveda bo to spoznanje prišlo prepozno.

Kajzerjeva Nemčija in črnožolta Avstrija sta si zavarovali za nekaj časa fronto na vzhodu. Zbrali sta vse svoje sile in jih vrgle na zapadno fronto, da tukaj stareta zaveznika. Brzjav je sporočil, da stojijo v rezervi celo bolgarske in turške čete na zapadni fronti. To dejstvo govori tako jasno, kakšen mir želi kajzerjeva Nemčija in črnožolta monarhija, da ga ne utaje vse govorance in zatrjevanja grofa Cernina, da je Avstro-Ogrska za mir brez aneksij in da nima imperialističnih ciljev.

Danes prične kampanja za tretje posojilo svobode. Odpri jo bo predsednik Wilson z nagovorom v Baltimoru. V govoru najbrž mr. Wilson izreče, kako sodi o mirovni tipalnicah, ki jih razteza avstrijski grof Cernin v interesu nemške in habsburške avtokracije. Njegov glas je glas suverena ameriškega ljudstva, njegova sodba je sodba suverena ameriškega ljudstva o mirovni govorancih in zatrjevanjih avstrijskega grofa Cernina.

DOPISI.

Lawrence, Pa. — Manifestacij-ki shod lokalne organizacije Slovenskega republikanskega združenja dne 1. aprila v Syganu se je sijajno obnesel. Takoj zjutraj so se pričela zbirati razna društva na Bridgevillu v Nemški dvorani. Ob 11. dopoldne se je iz dvorane prišel pomikati sprevod s šestimi društvenimi zastavami skozi mesto Bridgeville v Syganu v dvorano društva Bratstvo, št. 6, SNPJ. V sprevodu sta bile dve slovenski godbi na pihala, ena iz Presta in druga iz Canonsburga. V prvi vrsti sprevoda so nosili velik napis, ki je naznanjal našo lojalnost deželi, v kateri smo našli zatišje in zaslonbo ter ji zagotavljali našo pomoč v njeni borbi za principe demokracije. V sprevodu so imeli mnogo malih zvezdastih zastavic in vsa stvar sta poveljevali slovenski godbi z raznimi komadi. Ko smo prišli v dvorano, smo imeli dve uri odmora, da smo se nekoliko odpočili in okrepčali z raznimi domačimi jedili, ki so jih servirali v prostorih dvorane društva Bratstvo. Kakega pol duca ta nas je bilo tako srečnih, da smo bili sprejeti "v avdienco" pri rojaku Kvartu, ki nam je postregel z izvrstno južno in rujnim vinom. Za plačilo "je žel buren aplavz."

Točno ob dveh popoldne so se pričelo izvajanje programa. Prva je nastopila godba iz Canonsburga. Nji je sledilo pevsko društvo Ilirija iz Canonsburga. Potem pa je nastopil rojak Frank Krže iz Chicago, ki je bil prvi govornik shoda. Takoj, ko je stopil na oder, ga je ljudstvo tako navdušeno pozdravljalo, da ni mogel en čas prijeti z govorom. Že ta sprejem govornika je zadosten dokaz kako naš narod ljubi tiste, ki so jim blizu. Brat Krže nam je v popolnoma domačih, lahko razumljivih besedah podal sliko našega gibanja in razmer v katerih se soočamo. Povedal nam je, kakaj je potrebno, da delujemo in živimo naše moči za program Slovenskega republikanskega združenja. Povedal nam je delovanje naših nasprotikov, ki pod raznimi krinkami delujejo na to, da uničijo naše gibanje, ki je ljudsko gibanje. Preroki in rešitelji našega naroda v Ameriki, ki zadnje čase kriče po slovenskih naselbinah, ne zasledujejo niti najmanj interesov ljudstva, nego v prvi vrsti lastne koristi in v splošnem pa delujejo za interese, ki niso niti od daleč v skladu s principi prave ljudske demokracije. Oni hočejo dobrih garancij za njihovo lastno eksistenco. Vse, kar zahtevajo od ljudstva je, da jih podpira, posluša in uboga. Ako ne, te pritiseje še vječo. Nekaj takega se je zgodilo v Minnesoti. Ampak ljudstva ne morejo dobiti na svojo stran in ga ne bodo. Od gibanja Slovenskega republikanskega združenja lahko odstopijo vsi ljudje, ki so na delu gibanja in pristopijo k agentom krške deklaracije, ampak naš narod jim ne bo sledil. To dokazuje njegovo zrelost v političnih vprašanjih in razumevanje položaja. Mi smo se oprijeli organizacije, za katero vemo, da je najboljša, da ima program, ki bo takrat, ko se izvede, koristil ljudstvu naših narodov, ne pa kakim dvornim kastam. Zato so se Slovenci zavzeli za program S. R. Z. in delujejo zanj. Protikonev govor, da je brat Krže spomnil na lepe pokrajine, kjer hiva naš rod, zatiran in tlačjen že stoletja, toda je kljub temu ohranil ljubezen do teh krajev in jim želi osvobodjenja ter se silavo upira proti vsem sovražnim navalam germanizma in imperialistične avtokratične sile. V tem boju sodelujejo tudi člani naroda, ki so bili valed mizernih gospodarstevskih razmer pregnani v tujino. Te stvari je govornik slikal tako živo, da so se mnogim pokazale solze v očeh, ko so se spomnili na gorje, pod katerim so sami trpeli in še vedno trpe naši rojaki na stran morja.

Kot sem omenil že v začetku do-

pisa, je bil ta naš shod nekaj sijajnega — priredba, na katero smo tukajšnji Slovenci lahko ponosni, kajti predstavljali smo jedro naše moči in aktivnosti. Le naj butajo nasprotne sile. Nam se to ne bo prav nič poznalo, kajti za naše principe stojimo trdno in nepremagljivo.

Zahvaliti se moram obema slovenskima godbama, ki sta veliko pripomogli do boljšega moralnega uspeha. Za svoje sodelovanje mi sta prejeli nobene odškodnine, pač pa sta imeli še stroške, ki so jih pokrili člani iz lastnih žepov. Obe godbe igrata izvrstno. Hvala tudi pevskemu društvu Ilirija iz Canonsburga, ki nas je ves čas med programom in tudi še potem, ko je bil program končan, zabavalo z lepimi slovenskimi pesmi. Priznanje za poštvalnost zasluži tudi društvu Bratstvo, ki nam je dalo svoje prostore na razpolago popolnoma brezplačno; poleg tega so se člani društva potrudili, da so nam v vseh ozirih postregli. Delovalo je celo društvo za boljši uspeh naše prireditve in to je, na kar moramo biti ponosni, ker imamo članstvo, ki se popolnoma zaveda velike važnosti današnjega časa in ne zamudi nobene prilike za sodelovanje.

Dne 28. aprila se bo vršila ravno tam seja zastopnikov društev lokalne organizacije S. R. Z. Seja bo važna, zato je potrebno, da se je vsi udeležijo. Določiti moramo svoto, ki naj se jo pošlje za namen, za katerega je bila nabrana; silali bomo poročilo o finančnem poslovanju naše organizacije in poročilo o stroških in dohodkih našega zadnjega shoda. Poleg tega bomo morali zahtevati naš program za slavnost prvega maja, ki bo že čez tri dni po tej seji. Slavnostnega praznovanja prvega maja ne smemo prezreti; storiti moramo vse, kar se da storiti, da dostojno praznujemo praznik delavske zaveze.

Uspehi so odvisni od našega dela. Napravimo pregled, kaj smo že naredili in potem si uravnava- vamo pot za naše bodoče delovanje. Uspehi ne padajo z mize. Zanje je treba dela in žrtve. Kot smo vršili svojo dolžnost dosledno, ravno tako jo bomo — v kar sem prepričan — tudi v bodoče. Potem bomo imeli pred ljudsko sodbo lahko vest in nihče nam ne bo mogel očiti, da nismo v polni meri vršili svoje dolžnosti v najvažnejših časih.

John Trčelj,

tajnik lokalne organizacije S. R. Z.

Frontier, Wyo. — Tukajšnje delavske razmere so nepovolne. Dela se samo od 3 do 4 dni v tednu. Kar se plače tiče, ta še ni tako slaba. Od visoke plasti premoga plačajo 74c za tono nakopanega premoga, od nizke pa 79c.

Tukajšnji premogokopi so že precej globoki. Sedaj se širi govorica, da bo eden prenehal z obratovanjem.

Joe Roitz.

Lincoln, Ill. — Dne 2. aprila se je v našem mestu vršil zelo vroč boj, kajti na glasovnici smo imeli številno ameriško vprašanje za "mokra in suho". Ob 5. zvečer so morali "mokrači" že kapitulirati, kajti pristaki vode so imeli 127 glasov večine. Ker so suhači veliki prijatelji osebne svobode (!), so nam milostno dovolili, da nam je pitje vode dovoljeno; če je voda zdrava ali ne, za to se ne vpraša. Znano je, da je nezdružba voda provzročila že veliko bolezni in to tudi epidemij. Iz tega sledi, da je tudi voda v gotovih slučajih škodljiva zdravju in ne samo alkoholne pijače. Vsi argumenti proti suhačem nič ne izdajo. Oni kriče brez oziroma, če so njihova dejanja škodljiva splošnosti ali ne: Voda! Živela voda!

Dne prvega maja stopi v veljavo nova naredba, da se naše mesto "počisti".

Tu bodo sedaj otvorili tovarno za konzerve. Tudi polja so že posejali a sladko koruzo. Časopaje poroča, da bodo uposobili okoli sto delavcev. Morda jih ne bo prav lahko dobiti, ker se bodo delavci

izseljevali valed suše, ki bo nastopila 1. maja, pa četudi bo vsak dan deževalo, "suša" bo vseeno.

K zmaji suhačev so mnogi pomagali duhovniki, ki so se poslužili svojih priščin, kjer so pridigali, da vaadko, ki gre v teh časih v salun popiti čašo pive, pomaga kajzerju. To je bilo proti mokrščem zelo dobro orožje, ki je precej pomagalo k njihovem porazu.

Lincoln Coal Mining Co. je prodala stroje in vso zunanjo opremo rova, kar je znamenje, da ne mislijo več prijeti z obratovanjem v tem rovu, ki se ga morali zadržati valed požara, ki traja v njem že od oktobra meseca prejšnjega leta.

Poročevalec.

Zahteve po združenju Bosne in Hercegovine s Srbijo.

Ženeva, Švica. — Dr. Nikola Stojanović, član bosanskega sabora, je indal razpravo, v kateri propaga združenje Bosne in Hercegovine s Srbijo, kjer pravi med drugim sledeče:

"Kaj navaja prebivalstvo Bosne in Hercegovine k neprestanemu zahtevanju za združenje teh dveh provincij s Srbijo, kar jih stane velikih žrtv in bojev? Kaj so vzroki, da zahtevajo svažniki in ves nenemški narod, da se mora rešiti vprašanje Bosne in Hercegovine skladno z željami prebivalstva?"

Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je istega naroda kot v Srbiji in Črni gori. Nacionalne tradicije, narodni običaji, noša, geografska lega, gospodarske razmere in princip narodnosti so stvari, ki zahtevajo združenje teh krajev. Že leta 1908 je znani geografist, vseučilišni profesor Jovan Cvij, podpril to stremiljenje prizadevanja prebivalstva s sledečimi argumenti:

"Bosna in Hercegovina je srce srbskega naroda. Nihče ne more oddati svojega srca v narodnostnem in državnem pomenu tuji sili, če se hoče ohraniti pri življenju. Bosna in Hercegovina pomeni za Srbijo veliko več, kot pa Trentin in Trst za Italijo, Alzacija in Lorena za Francijo in tudi več kot avstrijske alpske pokrajine za Nemčijo. Bosna in Hercegovina je za Srbijo to, kar somoskovske pokrajine za Rusijo in najvažnejši francoski in nemški kraji za Francijo in Nemčijo."

Prvi spomenik srbskega jezika je iz Bosne v dobroznanem pismu bana Kulina leta 1189. Teritoriji Bosne in Hercegovine predstavljajo bogastvo, lepoto in hlep. Vse po znanju v srbskem svetu. Dialekt hercegovinskega prebivalstva je bil sprejet za podlago srbskemu književnemu jeziku po Vuk Karadžiću, ustanovitelju srbske literature. Veliko število znanih mož, ki so si iztekli velike zaslugе za srbski narod na kulturnem in drugih poljih, so bili sinovi Bosne in Hercegovine. Vsako znanstveno podjetje v Belgradu je našlo prirčen odziv v Bosni in Hercegovini. Vse arbsko časnopisje je edino v akciji za združenje teh pokrajin s Srbijo, in kar je važnejše, arbsko časnopisje v Bosni in Hercegovini je na čelu tega gibanja. Trgovina v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v okolišju mej teh dveh teritorijev in v zapadni Srbiji, je večinoma v rokah hercegovincev. Njki ni duh za narodno zedinjenje, kulturo in izobrazbo tako razvit kot v Bosni in Hercegovini. Bošnjaki in hercegovci so v velikem številu sodelovali v vseh vojnah, ki jih je vejevala Srbija v devetnajstem stoletju za svojo neodvisnost in za združenje srbskega naroda. Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je živo manifestiralo za svoje narodne aspiracije tekom balkanske vojne, posebno pa še v sedanjih vojni.

Takoj po vojni napovedi Avstrije Srbiji, je bilo v Bosni in Hercegovini proglašeno obsežno stanje in prebivalstvo oropano vseh državljskih pravic. Vršila so se najokrutnejša politična preganjanja, toda vse to ni strlo bosansko-hercegovskega prebivalstva, da ne bi vse žrtvovalo v borbi Srbije proti Avstro-Ogrski. Izmed Bošnjakov in hercegovcev so se organizirale tri divizije vojakov za arbsko armado, ki so se v borbi izkazale vredne svojih bratov v srbski armadi. Vsakega teh prostovoljcev, ki so ga avstrijske čete vjele, so brezpozno ustrelili in njegovo premoženje za-

plenili in internirali njegovo družino. Valed tega smo popolnoma opravičeni, da končamo tadel naših argumentov z besedami dr. Cvij: "Brez teh provincij ne more konstruirati nobena srbska država kakšne važnosti. Ona so ključ k rešitvi srbskega problema in velike važnosti za rešitev jugoslovanskega vprašanja ter vprašanja naše narodnosti."

A tako? — "Sedaj, učenci, imamo na zemljevidu zelo važna ozemlja po imenu Nemčija, kjer vlada moč, ki ga imenujejo kajzer; ali kdo izmed vas ve, kaj je kajzer?" — je vprašala učiteljica. — Mali Pavel dvigne roko: "No, kaj?" — "Gospodična čiteljica, kajzer je potok v Nemčiji, po katerem teče zelo vroča voda, ki se včasih dvigne v zrak in potem pretrsa ves svet."

ZADNJE VESTI.

KAJZERJEV NAMEN PONE SREČIL.

London, 5. aprila. — Po oficijalnem poročilu niso nemške čete, ki so v četrtek naskočile v ameri proti Amiensu, dosegle njih namena. Namen navala je bil razsvetliti britake in francoske čete, in ta namen je ponemčil.

Angleško in francosko oficijalno poročilo prizna, da so se njih čete prav malo umaknile jugoslovodno od Amiensu, toda na obkrdilih so svažniške čete odbile nemške napade.

FRANCOZI USTAVILI NAVAR NEMCEV.

Paris, 5. aprila. — Oficijalno poročilo pravi, da so nemške čete nadaljevale z napadi ponač Kljub temu, da so bile nemške čete številneje, niso mogle doseči svojega cilja.

Francoski polki so s odpora in protinapadi odbili vse nemške posilje.

Francoske čete so zasledile veliki sume Epinette, severne mesta Orvillers-Sorel. Vsi nemški navali, da izrinejo Francoske, bili zaman.

Francoski so osvojili farmo Aignan, jugoslopadno od Grimeza in so branili proti vsem srbskim navalom. Na severu so Francoski umaknili zapadno po Casteln. Vrgli so Nemce iz Arriere Cour.

PARNIK "VALERIA" PO TOPLJEN.

New York, N. Y., 5. aprila. Parnik "Valeria", lastnina O. nardove parobrodne družbe, bil potopljen v Irskem morju. Parnik je nosil 5,865 ton. Poročilo o potopu so dobili radniški družbe.

V WASHINGTONU JE LINIJE NJE RUDARJA POVEZO OILO OGROŽENJE.

Washington, D. C. 5. aprila. Justični tajnik Gregory je poročil poročilo o linčanju v Coloradu, Ill., kabinetni seji, da razvarja o stvari s predsednikom Wilsonom. Vlada bo najbrž osobodila nepostaven način državljanstva. Zvezna vlada ne more podpreti akcije proti linčarjem. Justični departament je osodil nepostaven čin in izrazil željo, da ne bi v državnih oblasti hitro le najeje linčarje. Obenem je izrečeno, kakor hitro kump sprejme sedanjo predlogo, ki določa kazni za nelegalne čine proti združenim državljanom, bo vlada lahko nastopila proti njim drhal.

GOVERNER LOWDEN PRIO AKOLJO.

Springfield, Ill., 5. aprila. Governer Lowden je poklical konferenco državnega predstojaja Edward J. Brundage, močnega adjutanta Richmunda Skanda radi linčanja v Pragerja. Governer Lowden je odločil, da zadene vsa ostala stave linčarje. Naročil je na Jenkinsu, šerifu okraja Madison, da stori vse, kar je v njegovi močeh, da se ne ponovi kaj takga kot v Collinsville.

Med svažniki in državljanstvom prevladuje mnenje, da treba istrebiti nepostavne drhal, ker taki čini delo svažnikov repulirajo napram državljanom v Nemčiji.

VESTI Z BOJISKA.

(Uredništvo in prva stran)

Musi se menda najboljša, kar se ameriški okolišev v Franciji, se je tice ugodnosti. Dotični za-
pisi so bili v poseti Nemcev pred
njihovo ofenzivo za Verdun. Te-
n bojišča je tak, da nobena stran
more dosti pridobiti brez veli-
ke žrtve in zato se nasprotniki
zavoljujejo v vpadu ob časa do
kateri, ki služijo le za iskanje in-
formacij. Francozi so tam zgra-
li ugodne podmornične vodilne
in jih opretili s električno lučjo,
obal in slikami na stenah. Niče-
vo ozemlje med hribi je polno
žolje in drugih spomladanskih
trav; kraj je divjeromantičen.
V ostalih okolišev ameriške
vojske ni nič novega.

Paris, 5. apr. — Newton D. Ba-
ker, ameriški vojni tajnik, se je
vrnil iz Rima v Pariz. Obiskal je
italijansko fronto in imel več kon-
ferenc s italijanskimi generali in
vladniki.

Italijani grade trdnjave ob reki
Tajment.

Ženeva, 5. aprila. — Avstrija je
vzela švicarsko mejo. Vesti pri-
pajo, da je avstrijski poveljni-
ko prenesto večino svojih di-
vizijskih fronto na italijansko
fronto. Avstriji grade nove trd-
njave ob rekama Tajment in Li-
nča v Benečiji in pri tem delu
sodelujejo italijanske bojne ujet-
ke in civilne prebivalce v oku-
piranih italijanskih krajih.

Vest iz inozemstva.

Kajzer je poklical Černina v svoj
glavni stan.

Amsterdam, 5. apr. — Iz Berli-
na poročajo, da je kajzer povabil
avstrijskega zunanega ministra
Černina v svoj glavni stan.
Černin je morda v zvezi s Čer-
nim v mirovnem govoru, ki ga
imel v torek v dunajskem ob-
činskem svetu.

Mači Černinovo opravičenje.

Washington, 5. apr. — Tuka-
jski vladni krogi sodijo, da je Čer-
nino opravičenje za neuspešno
prijemanje mirovnih razgovorov
med januarja očitno znamenje
tega, grozečega izbruhla ljudske
v Avstriji. Černin je rekel,
da je nemogoče zabiti zagodo-
be Dunaj in Berlin, s tem pa je
priznal, da je zagoda že za-
bita — ljudstvo v Avstriji in
na avtokracijo.

Politični vihar v Avstriji in mo-
že tudi v Nemčiji lahko izbruh-
neka časa, če ljudstvo izve, da
Hindenburga ni posrečilo po-
noviti Francije in doseči miru s
v tej ofenzivi. Ljudstvo se
tudi gani, kadar izve, da
pado kakoga pol milijona mož
francoskim bojne polju in brez
koristi.

Dejstvo, da je grof Černin na-
stopil pred dunajskim občinskim
svetom in zvršal krivdo sedanje
vize na zaveznike, dokazuje
tudi, da se za njegovim nastopom
skriva velika mera ljudske srda-
čnosti, da je moral Černin
minister zopet nekaj povedati.
Černin je odgovor na to
vprašanje bo dala bližnja bodo-
čnost.

London, 5. apr. — Angleško ča-
rno označuje Černinov govor
pred dunajskim občinskim svetom
"avstrijski bluff", ki ima na-
prikupiti se Združenim drža-
vam. "Daily Mail" pravi, da Čer-
nino bananje, da je ukrajinski
zdržbi blokado zaveznikov,
je napolnilo lačnih želodcev v
Avstriji. "Daily Telegraph" sve-
dela Černinu, da se naj obrne s svo-
jim mirovnim evangelijem v Ber-
linu, ki ima temeljati na razoro-
jenosti.

Upor v avstrijski armadi.

Amsterdam, 5. apr. — Semkaj
prišla vesti, da je rebeliral 22.
polk v avstrijski armadi. Vsa
krajina ob dalmatinsko-bosans-
ko meji je v plamenu. Revolte
ni potrjena.

Italijani napadajo Hindenburga.

Amsterdam, 5. apr. — "Frank-
furter Zeitung" je prejela napad
maršala Hindenburga, češ da
duber vojaški poveljnik, toda
je političar. Hindenburg je br-
niti podpredsedniku nemškega
vojne zbora sledeče: "Nove
vse žrtve na zapadnem boji-

šča ne smejo biti zaman. Rajstag
mora stvar razumeti in se poteg-
niti za močan nemški mir".

Omenjeni list kritizira Hinden-
burga zaradi te brzojavke in pr-
vi, da je njegovo vmešavanje v po-
litiko največja nesreča, ki je mo-
gla zadeti domovino. Očita mu, da
daje korajžje aneksistom, ki že ku-
jejo politični kapital iz ofenzive
na zapadu in pritiskajo na držav-
ni zbor, da se izreče za velike a-
neksije.

"National Zeitung" poroča, da
je vlada uvedla sodno postopanje
proti knezu Lichnowskemu, kateri
je obelodanil spomenico in v nji
obtožil Nemčijo, da je zakrivila
vojno. Knez Lichnowsky je bil do
vojne nemški poslanik v Londonu.

Berlinski "Tageblatt" poroča,
da je Berlin poplavljen z roparji.
Nikdar še ni bilo v glavnem me-
stu toliko roparjev in tatov kakor
letosnjo zimo in večino teh bandi-
tov tvorijo dezertjerji iz armade.
Veak dan se izvrši okrog 300 ro-
pov. Samo v treh prodajalnah so
roparji naredili škode za 150.000
mark. Prizaneali niso niti vojne-
mu ministru in oropali njegovo
privatno stanovanje.

Dalje poročajo nemški listi o
velikem graftu, v katerega so za-
pleteni prijatelji generala Luden-
dorfa, glavnega upravitelja nem-
ške armade. Glavni državnozbor-
ski odsek je preiskal afero in do-
gledal, da je družba Daimler za iz-
delovanje motorjev v Berlinu na-
redila 173 odstotkov čistega let-
nega dobička odkar traja vojna,
kar je sto milijonov več na mesec,
kakor v mirnem času.

Vesti iz Rusije.

Ruska delegacija v Ameriko.

Moskva, 5. apr. — Bolševiška
vlada je poslala posebno delega-
cijo v Združene države z name-
nom, da likvidira vojna naročila
in aranžira nove trgovske vezi.
Rusija dolguje v Ameriki \$187-
790.000 za vojne potrebščine, ki so
bile naročene za časa carja in po-
zame, ko je bil Kerenski predse-
dnik provizorične vlade.

Protižidovski izgredi.

Moskva, 5. apr. — V Turkesta-
nu so izbruhli protižidovski ne-
miri. V Kokandu je bilo ubitih o-
krog 300 oseb in mnogo posestev
razdejanih. Ko so Ukrajinci z
Nemci vred vzeli Kijev, so pomor-
ili večje število židov.

Nemški napad na Odese odbit.

Moskva, 5. apr. — Avstrijake in
ukrajinske čete so hotele reokupi-
rati Nikolajev in Odese, toda bo-
jne brodovje bolševikov na Črnem
morju je odbilo napade.

Armenci in Georgijci so poglani
združene turške in nemške čete 40
milij nazaj ob Batumi in od črte
Karv-Erzerum. Armenske čete so
vzele nazaj Erzerum, glavno me-
sto v turški Armeniji.

Ko so nemške čete okupirale
Poltavo, so vplenile 40.000 ton ži-
ta in ga poslale v Nemčijo.

Nemci so izkrcali 40.000 mož v
finskih pristaniščih Hangu. Nem-
ška armada je privedla s seboj 300
topov in 2000 strojnih pušk. V
Berlinu izjavljajo uradno, da bo
ta armada pomagala beli finski
gardi premagati finke bolševike.

Vojni pomočni komisar Podvoj-
ski je izjavil na konferenci voja-
ških odborov v Moskvi, da se mo-
ra oborožiti ves ruski narod, ako
hoče premagati vse zunanje in no-
tranje sovražnike. Začeli bodo z
armado, ki ima šteti polgredni mi-
ljon mož. Vpisovanje prostovolj-
cev v novo rdečo armado se vrši
rapidno. Samo v Moskvi se je že
vzpnilo 11.000 mož in poročila pri-
hajajo tudi iz Voroneža, Nižnega
Novgoroda, Tule, Kaluge, Kostro-
me, Černigova, Karkova in dru-
gih večjih mest o karvejštem številu
rekrutov. Velika ovira v novi ar-
madi je pomanjkanje dobrih in-
struktorjev.

V Moskvi so odkrili tajno orga-
nizacijo, ki se imenuje "modra
garda" in je že štela 5000 članov.
Namen te organizacije je bil pri-
siliti vlado, da skliče novo ustavo-
dajno skupščino.

VREME.

Lepo vreme v Illinoisu, mogo-
če postane nestanovitno proti več-
eru; vzhodni vetrovi.

Solnčni vzhod: 6:26 a. m.
solnčni zahod 7:20 p. m.

Ameriške vesti.

V SALUNIH V HAMMONDU
PRODAJAJO NEPOJNE PI-
JACE.

Hammond, Ind. — Preden je
država Indiana postala suha, je
bilo v Hammondu sto štirideset sa-
lunarjev. Od teh salunarjev je se-
daj pet in sedemdeset vzel dovo-
ljenje za prodajanje neopojnih pi-
jač. Salunarji pravijo, da bodo
prodajali temperenčno pivo, dok-
ler najvišje državno sodišče ne iz-
reče svojega odloka o ustavnosti
prohibicionistiške postave.

KAJZER, HINDENBURG IN
STARI PROHASKA SLIKANI
KOT "ANGELJI".

Chicago, Ill. — Stari Ben Aki-
ba, ki je dejal, da je bilo že vse
na svetu, mora umolkniti v pri-
dogodki, ki se je odigral v East
Chicago.

Vigilantni odbor je zaplenil tu-
cat slik, na katerih so bili slikani
kajzer, Hindenburg in Franc Jo-
žef, altes Prohaska, kot "ange-
lji", ki gledajo iz jutranje zarje,
krogokrog pa playajo zepelini.
Če bi bil slikar naslikal vse tri
kot krvnike, ki sekajo ljudstvu
glave, ali pa vlečejo ljudske sino-
ve na vislice, bi se približal resni-
ci.

MEHIKANEC UMORIL ŽENO, S
KATERO JE ŽIVEL V ZAKONU.

Greely, Colo. — Pedro Gome-
riez, star 54 l., je ustrelil trikrat v
trebuh 42-letno mrs. Frances Al-
va, ker mu je zagrozila, da ga za-
pusti. Mrs. Alva je postala takoj
nezavestna in je umrla, preden je
prišel poklicani zdravnik.

Gomeriez je visok šest čevljev
in dva palca, med Mehikanci je
poznani kot hudoben človek. Zda-
ga love šerifске patrulje in v spo-
lnem pričakujejo, da pride do hu-
dega boja, če ga izsleda.

TVERKA SWIFT & CO. V KAŠI.

New York, N. Y. — Lokalna
zvezna živliska uprava je pripo-
ročila živliskemu upravitelju Ho-
overju, da odvzame newyorški po-
družnici tvrdke Swift & Co. ob-
lastno dovoljenje za trgovino s ko-
košimi jajci za dobo 30 dni. Ka-
sen naj prične s prihodnjim pon-
deljkom.

Podružnica veleposarske tvrdke
je prodajala kokošja jajca po vi-
šji ceni, kot jo je določila živliska
uprava.

Poleg tega je lokalna živliska u-
prava priporočila, da veleposar-
ska tvrdka plača Rdečemu križu
\$6.000, ki jih je napravila, ker je
po previsoki ceni prodajala kokoš-
ja jajca.

TEŽKA TOČA V APRILU.

Shelbyville, Ind. — Prek mesta
in severnega dela okraja Shelby je
drvila nevihta s točo. Nekatera
zrna so bila debela kot orebi. To-
ča je napravila mnogo škode. Po-
bila je šipe na cvetličnakih in u-
ničila cvetlice. V Coissartu cen-
jo škodo na \$5.000.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Columbia City, Ind. — Vlak, ki
je vozil vojne potrebščine, je sko-
čil raz tir in osemnajst voz je
zdrbljenih. Voz je po klaseu
nizdol, ko se je pri nekem vozu
zlomilo kolo.

Proga je bila porušena 1.000
čevljev daleč in železniški obrat
je bil ustavljen za 15 ur. Škodo
cenijo na \$50.000.

CENE ZA PREMAG V NOVI RE-
HNI DOLOČENE.

Washington, D. C. — Kurivna
uprava naznanja sledeče cene za
tono premaga v Novi Mehiki, ki
so postale veljavne v aprilu.

Okraj Raton: Run of mine \$2.35,
izbran premog \$3.25, presejan pre-
mog \$1.65.

Gallupsko polje: Run of mine
\$3.05, izbran premog \$4.05, pre-
sejan premog \$2.00.

Premogovo polje pri Chertagu:
Run of mine \$4.25, izbran premog
\$5.05, presejan premog \$3.55.

Cerillooske premogovo polje:
Run of mine \$4.05, izbran premog
\$4.55, presejan premog \$3.55.

Premogovo polje pri Sugaritu
in Monrovi: Run of mine \$3, iz-
bran premog \$4, presejan premog
\$2.00.

Operatorji, ki se ravna po
Washingtonskem sporazumu, la-
hko priručajo pri toni 45 centov.
Vse cene so veljavne za prenog
pri rudniku.

ALI JE SAMOMOR, ALI LIN-
ČANJE?

Brighton, Colo. — Na farmi W.
S. Sheltona sta našla živinorejca
Marion Allison in William West-
over obsežnega dobro oblečenega
človeka na bombažnem drevesu.
Vrvica ni prav debela in njen
konec je bil večkrat ovit okoli vo-
je. Če je neznanec izvršil samo-
mor, si je najprej dal sanko okoli
vratu, potem je vrvico privzal
okoli veje in skočil v večnost.

Mriški oglednik Jones iz Brigh-
tona je uvedel preiskavo.

SODNIK POSLAN V JNOO.

Springfield, Mo. — Zvezni o-
krajni sodnik Arba S. Van Val-
kenburgh je poslal J. S. Evansa,
okrajnega sodnika iz okraja
Dallas v ječo, dokler ne obljubi,
da izvede sodnijski nalog, ki dolo-
ča, da pobere davek na sklad, ki
ima služiti za pokritje zadolžne
Fort Scott & La Ciede železnice.
Drugi sodniki so bili posvarjeni.

Sodnik Evans se zagovarja, da
ima izbirati med ljubimijo do dr-
žavljanov v okraju in nalogom
zveznega sodišča. Odločil se je,
da stoji na strani ljudstva.

Okraj Dallas dolguje denar že
40 let. Dolg je narasel na \$2.000-
000.

KONGRESNO ZASEDANJE SE
MOGOČE PARIČI V JULIJU.

Washington, D. C. — V kon-
gresnih krogih so se razgovarjali
o preložitvi kongresnega zaseda-
nja. Mr. Kitchin, vodja demokra-
tične večine, pravi, da bo kongre-
sno zasedanje preloženo med 1. in
15. julijem, če se ne sredi kaj iz-
rednega. Mnogi kongresniki ne
verjamejo, da bo kongresno zaseda-
nje zgodaj preloženo.

BRATA ZADUŠENA OD STRU-
PNIH PLINOV V VODNJAKU.

Pueblo, Colo. — Strupeni plini
so zadušili brata John in Lowell
Wilforda v osem in petdeset čevl-
jev globokem vodnjaku. Drugi
brat se je zadušil, ko je hotel re-
šiti starejšega brata.

Nesreča se je dogodila v Good
Pasturu, osemindvajset milj jugoza-
padno od Puebla.

AMERIKA JE PREVELA RU-
SKE LADJE.

New York, N. Y. — Vlada Zdru-
ženih držav je rekvirirala ruske
ladje, ki so opravljale transatlan-
tično službo in ostale zasidrane v
pristaniščih, odkar je prišla seda-
nja ruska vlada na krmilo. Neka-
tere ladje so na pacifični obali in
jih privedejo v Atlantik. Ladje o-
stanejo pod rusko zastavo.

30 LET ZA SABOTAŽO.

Washington, D. C. — Kongre-
sni konferenčniški so se zedinili na
kazeno glede sabotaže. Določili so
trideset let ječe in \$10.000 denar-
ne globe za vsakega, ki namenoma
uniči vojni material ali s sabotažo
ovira produkcijo vojne materija-
la.

VELIK POŽAR V KANSAS O-
TJU.

Kansas City, Mo. — Ogenj je
uničil tri bloke v trgovskem delu
mesta, ki je poznano pod "West
Bottoms". Tu so nastanjeni trgov-
ci, ki tržijo na debelo.

Zgorelo je 26 poslopij. Neka-
re poslopja so pogorela do tal,
druga so pa čisto poškodovana.
Škodo cenijo od \$2.500.000 do
\$7.500.000.

POŽAR UNIČIL VSE BLOK.

Atlantic City, N. J. — Ogenj,
ki je nastal ob 2:30 a. m. v po-
sloppu H. Guttridge kompanije,
je vpelil ves blok. Ognjgaseci so
po trdem delu imeli ogenj pod
kontrolno čela ob devetih zvečer.

ZAKON PROTI PRIJATELJEM
KAJERJA.

Lincoln, Neb. — Legislaturna
zbornica je sprejela zakonsko
predlogo, ki določa dvajset let je-
če in deset tisoč dolarjev denarne
globe za osebo, ki širijo punit in
nelojalnost.

Predloga bo sedaj predložena le-
gislaturnemu senatu.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 8. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2857-29 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

IZKUP: 17. junija 1907 v drk. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Prezident: John Vagril, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kužel, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapiskar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADEBNE ODBORI:

John Ambrosio, 251 box, Cassburg, Pa.
Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauscher, 674 Ashay Ave., Rockspring, Wyo.

FOROZNI ODBORI:

Anton Hraat, Gen. Del., Cassburg, Pa.
John Raditch, box 433, Smithton, Pa.
Rudolf Pleterski, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jakov Miklavčič, L. Box 3, Wilkes, Pa.
M. Petrovich, 14615 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETA":

VARNOSTNI ODBORNIK:

F. J. Kern, M. D., 6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora

in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDEBAR, 2657-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na

naslov:

JOSEF AMBROSIO, Box 251, Cassburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLJIVE VERNIK, ki sta 3h polni prva in druga to-

stane, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAAT, Gen. Deliv., Cassburg, Pa.

VSE DOPILI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo

na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2857-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, splošna, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2857-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uveljavljenim in upravljanem
"Prosveto" na rabite imena uradnikov, marval napisati naslov, ki je se na-
vede, ako šelite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsako prvo sredo in točki četrtih

v mesecu. Zaseda ob eni uri popoldne.

MORNARIŠKI TAJNIK PRIDE
V CHICAGO.

Chicago, Ill. — Mornariški taj-
nik Joseph Daniels pride dne 10.
aprila v Chicago in bo obdrževal
shod v interesu tretjega posojila
svobode.

KJE SE NAHAJA

Janex Habjen, po domače Bilba-
nov iz Sele. Bil je pri nas pred
trepi leti na Buhl, Minn. Potem
je neznan kam odšel. Prosim ro-
jake, če kdo ve za njegov nastov,
da mi ga javi. John Yaklich, P. O.
Box 67, Trammold, Minn.

NAPREDEK

"Prosveta" pša na blagostanje
ljudstva. Ako se strinjaj s njeni
idejami, podpiraj trgovce, ki
oglašajo v Prosveti. V zalogi
imam vse za vsakdanje potrebš-
ne po smerni ceni.

ANTON KORNIC,

Kerninska, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

608 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je

najboljše slo-
venski zdrav-
nik, specializir-
an v Pittsburghu,
ki ima 25 let-
no prakso v
zdravljenju
vseh vrst bo-
lezni. Zdravljenje
je pri njem
zelo hitro in
učinkovito. Če
ste bolni, se
posvetite njemu.

Vse bolniki, ki prihajajo po zdravni-
nem nasvetu, se zdravijo hitro in
učinkovito. Če ste bolni, se posvetite
njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

Če ste bolni, se posvetite njemu. Če ste bolni, se posvetite njemu.

"Let's Keep the Glow
in Old Glory"

Buy Liberty Bonds
Today!

Naprej!

Resnica koraka naprej

DANES je pričela kampanja za tretje posojilo svobode. Danes zopet odgovarja Američanstvo na preizkušnjo v ti vojni. Danes hitreje bijejo serca patriotičnih ameriških mož in žen, skupno z našim predsednikom.

Vsaka zadolžnica svobode, ki jo kupite, je v pomoč našemu velikemu voditelju — pomaga lažje prenašati breme — vodi nas bližje h koncu tega svetovnega konflikta za principe svobode, ki jih priznava naša dežela.

Ne čakajte

— ne odlašajte z vašim nakupom obveznic.

Vi imate vpliv — agitirajte med prijatelji in v sosesčini.

Bodite med prvimi kupci tretjega posojila svobode. Kupite danes.

Bodite med tisoči — da, med milijoni — onih, ki bodo rekli predsedniku Wilsonu danes:

*"I am helping you to keep
the glow in Old Glory."*

Storite to za vašo deželo; storite to za vašo državo; za mesto; storite to za vaš dom, družino in sebe.

Kupite zadolžnico svobode še danes!

— pošljite besedo "over there", mladeničem, ki se bojujejo, zagotovite jih, da ste pripravljeni jim pomagati do skrajnosti.

Kako in kje se kupi.

Vi lahko kupite zadolžnico svobode na vsaki banki in pri U. S. Government Bond Sta., ali pri poznanih prodajalcih Chicago Liberty Committee.

Vsakdo bi moral kupiti svoj del. Za one, ki ne morejo veliko kupiti in plačati takoj, dobe zadolžnico na lahka odplačila pri vsaki banki v Cook okraju in sicer v znesku po \$2.00 tedensko.

Oni pa, ki lahko kupijo večje svote, plačajo lahke takoj ali pa v sledečih obrokih:

5% — takoj pri nakupu.

20% — dne 28. maja, 1918.

35% — dne 15. julija, 1918.

40% — dne 15. avgusta, 1918.

Tretje vojno-posojilne zadolžnice nosijo po 4% obresti.

Storite to za vaše otroke in še za otrok otroke.

Kupite obveznice svobode še danes in navorite vaše prijatelje, da jih kupijo. Pošljite vaše lastno poročilo širom sveta, da "resnica koraka naprej."

Buy U.S. Government Bonds Third Liberty Loan